

Муниципальный этап олимпиады школьников

по марийскому языку и литературе

2022 - 2023 учебный год

11 класс

Чылаже – 104 балл.

Пашалан 180 минут пуалтеш.

1. Термин-влакым у орфографий мутерлан келшышын возыза. (5 балл)
Наклонений, слог, ударений, интонаций, дефис.

2. Орфограмме-влакым йымач удыралын ончыктыза. (5 балл)
Пӱгышитӧ, иктаж-могайым, толамыс, Ленатлан, ылыш корнем.

3. Палемдыме шомакым морфологически лончылыза. (5 балл)
*Лыштатеш, имеш пижше лупс шарча кече ваитареш чинчыла
йылгыжеш. (Я. Элексейн)*

4. Шомаклаште мут ыштыше ужашыштым ончыктыза. (5 балл)
Гармоньчалан, ошемаш, нигузеат, лудмашым, рвезылыкет.

5. Схемылан келшыше шомак-влакым шонен возыза. (5 балл)

6. **Урвалте йымач** кӱэмалтше савыртышын мом ончыктымыжым умылтарыза. (5 балл)

7. **Айдеме** шомак дене кылдалтше 3 калыкмутым возыза. (6 балл)

8. Ойлончым синтаксически лончылыза. (5 балл)
*Волгалтмым шижын, ыргыкталын, пеледше мландым чот мокталын,
мотор пӱтӱсым шергылтен, турий чонгештыш муралтен.*

9. Мо тугай лексике? (5 балл)

10. Кӱчык сочинений. «Шочмо йылмем йӧратем». (10 балл)

11. Чын вашмутым ойырен налза. (5 балл)

1.1. *Марий драматург-влак кокла гыч кӧ кугу мер пашаен лийын?*

А) К. Коршунов

Б) М. Рыбаков

В) А. Волков

Г) Н. Арбан

1.2. В. Ивановын могай произведенийыштыже культ личность пагыт почылтеш?

А) «Саскавий»

Б) «Шӱм ок мондо»

В) «Ава шӱм»

Г) «Ломберсолаште»

1.3. Ойлымаш дек лишыл, ылышыште лийше факт да геройым ончыктышо жанрым кузе маным?

А) поэме

Б) эссе

В) очерк

Г) новелле

1.4. Могай кум марий поэтын нӱрымашышт нерген Г. Матюковскийын «Кум эрге» поэмыже?

А) Олык Ипай, Йыван Кырля, Шадт Булат

Б) Сергей Чавайн, Шабдар Осып, В.Мухин

В) Йыван Кырля, Пет Першут, Н.Мухин

Г) Шадт Булат, Пет Першут, Йыван Кырля

1.5. Кугемден каласыме сылнеиштарыме йӱным кузе маным?

А) метафор

Б) олицетворений

В) литота

Г) гипербол

12. Пӱртӱс нерген сӱретлыме ужашым могай произведений гыч налме? Тыгак произведенийын авторжым палемдыза. (4 балл)

«Мардеж ушдымыла толаша: изин-кугун шӱшка, пирыла урмыжеш, таргылтышла кычкыралеш, окнашке вуйдымо коракла толын перна, оралте леведыш йымак пурен, леведышым чытырыкта, оралте гоч лумым тӱргыкта – чылт ия сӱан марийла толаша; ял вуйышто шинчыше школ пӱртым савырал шуышашла тӱча...»

13. Почеламут ужаш-влак почеш автор-шамычын лӱмыштым чын верандыза. (6 балл)

А) Латвич ий ончыч, ўжаран эрден,

Кунам шем йӱд чакнен чодырашке лӱдын,

Ик рвезе шордо шкенжын таҥже ден

Йӱаш волен улмаш Какшан гыч вӱдым.

Шабдар Осып

Б) Ўдыр шортын, капеш шушо ўдыр утен каен шортын,

Колтеныт модмаш гычын тудым тазан мыскылен:

Могай тиде ўдыр – кӱслем шоктенат ок му шотым,

Парняже пижеш, товангеш кармыла ший кылеш.

Г. Матюковский

В) Шем ўпшö сангашке кержалтын.
Шинчаже книгаште страницым шереш.
Рвезе вуй йырже шонымаш пўтырналтын,
Пераже кагаз вач чўчка да куржеш...

Валентин Колумб

14. Ончыктымo герой-влак могай произведений гыч улыт? Тыгак произведенийын авторжым да жанржым палемдыза. (9 балл)

- А) Эдик, Мигыта, Варвара Ивановна;
- Б) Шадт Булат, Пет Першут, Йыван Кырля;
- В) Лизук, Оксина, Элексей.

15. «Алдиар» оперылан либреттым кө возен? (5 балл)

16. Г. Алексеев могай произведенийыштыже омо сўретым кучылтеш? (5 балл)

17. Кажне тўшкаште «кумшо утым» муза. (4 балл)

- А) амфибрахий, анапест, хорей
- Б) роман, романс, ойлымаш
- В) метафор, эпитет, муро
- Г) Уланов Ондре, Мичу, Эйно Ару

18. Могай поэт тыге каласен? (5 балл)

«Корем шўшпык» манын
Мыйым лўмдыш калык:
Олык ден аркаште
Мыйын йўк йонген;
Кажне корем йол гыч
Кукшо Вончо марте,
Энерла ташлалын,
Мур вўдшор йоген.

19. А. Волковын могай пьесыже Москосо театр сценыште шындалтын? (5 балл)